

بسم الله الرحمن الرحيم

اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَّهُمْ

۱۴۰۲

عربی. زبان قرآن (۱)

باگد ۹۰۷۰۶

رشته‌های ریاضی و فیزیک ، علوم تجربی

پایه دهم

دوره دوم متوسطه

کاری از:

منصوره خوشخو

سال تحصیلی ۱۴۰۳ - ۱۴۰۲

کanal أحب العربية

@OhebboArabic

الدّرُسُ السَّادِسُ بِرْكَد

﴿وَ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْقَرْنَيْنِ قُلْ سَأَنْتُمْ عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا﴾^{٨٣} الکھف، و از تو درباره ذوالقرنین می‌پرسند، بگو یادی از او بر شما خواهم خواند.

آلدّرُسُ السَّادِسُ (درس ششم)
ذوالقرنین (ذوالقرنین)

کان ذوالقرنین ملکاً عادلاً موحداً، و كان يَحْكُمُ مَنَاطِقَ وَاسِعَةً. ذِكْرُ اسْمُهُ فِي الْقُرْآنِ. ذوالقرنین پادشاهی عادل و یکتاپرست بود، بر مناطق گسترده‌ای حکومت می‌کرد. نام او در قرآن ذکر شده است.

﴿لَمَّا اسْتَقَرَتِ الْأَوْضَاعُ لِذِي الْقَرْنَيْنِ، سَارَ مَعَ جَيْشِهِ الْعَظِيمِ نَحْوَ الْمَنَاطِقِ الْغَرِبِيَّةِ يَدْعُو النَّاسَ إِلَى التَّوْحِيدِ وَ مُحَارَبَةِ الظُّلْمِ وَ الْفَسَادِ. وَقَتِيَ اوضاع برای ذوالقرنین در کشورش استقرار یافت، با ارتش‌های بزرگش به سوی مناطق غربی حرکت کرد درحالی که مردم را به توحید و جنگ با ستم و تباہی فرا می‌خواند.﴾

﴿فَكَانَ النَّاسُ يُرْجُبُونَ إِلَيْهِ فِي مَسِيرِهِ بِسَبَبِ عَدْلَتِهِ، وَ يَطْلُبُونَ مِنْهُ أَنْ يَحْكُمَ وَ يُدِيرَ شُؤُونَهُمْ، حَتَّىٰ وَصَلَ إِلَى مَنَاطِقٍ فِيهَا مُسْتَنْقَعَاتٌ مِيَاهُهَا ذَاتُ رَائِحَةٍ كَرِيبةٍ. وَ مَرْدَمْ بَهْ دَلِيلْ دَادْگَرِی اش در راهش به او خوش‌آمد می‌گفتند و از وی می‌خواستند که بر ایشان فرمانروایی کند و کارهایشان را اداره کند، تا اینکه به مناطقی رسید که در آن تالاب‌هایی بود که آب‌هایش دارای بوی بدی بود.

وَ وَجَدَ قُرْبَ هَذِهِ الْمُسْتَنْقَعَاتِ قَوْمًا مِنْهُمْ فَاسِدُونَ وَ مِنْهُمْ صَالِحُونَ. و نزدیک این تالاب‌ها مردمانی را یافت که بخشی از آنان‌ها تباہکار و بخشی درستکار بودند.

فَحَكَمُهُمْ بِالْعَدْلَةِ وَ أَصْلَحَ الْفَاسِدِينَ مِنْهُمْ. پس با دادگری بر آنان فرمانروایی کرد و تباہکارانشان را اصلاح کرد.

﴿لَمْ سَارَ مَعَ جَيْشِهِ نَحْوَ الشَّرْقِ. فَأَطَاعَهُ كَثِيرٌ مِنَ الْأَمْمَ وَ اسْتَقْبَلُوهُ لِعَدْلِهِ، سپس با ارتش‌هایش به سوی شرق رفت. و بسیاری از امت‌ها از او پیروی کردند و به خاطر دادگری اش، به پیشواز وی رفتند.

﴿وَ بَعْدَ ذَلِكَ سَارَ نَحْوَ الشَّمَالِ، حَتَّىٰ وَصَلَ إِلَى قَوْمٍ يَسْكُنُونَ قُرْبَ مَضِيقٍ بَيْنَ جَبَلَيْنِ مُرْتَنَعَيْنِ، و پس از آن به سوی شمال رفت تا به مردمانی رسید که نزدیک تنگه‌ای میان دو کوه بلند زندگی می‌کردند،

فَرَأَى هُؤُلَاءِ الْقَوْمُ عَظَمَةً جَيْشِهِ وَ أَعْمَالَهُ الصَّالِحَةِ، فَاغْتَمَمُوا الْفُرْصَةَ مِنْ وُصُولِهِ؛ و آن مردمان بزرگی ارتش و کارهای شایسته‌اش را دیدند و با رسیدن او، فرصت را غنیمت شمردند؛

لِأَنَّهُمْ كَانُوا فِي عَذَابٍ شَدِيدٍ مِنْ قَبِيلَتِهِنَّ وَ حَشِيشَتِهِنَّ تَسْكُنَانِ وَرَاءَ تِلْكَ الْجِبَالِ؛ زیرا آن‌ها از دو قبیله‌ی وحشی که پشت آن کوه‌ها زندگی می‌کردند در عذاب شدیدی بودند.

فَقَالُوا لَهُ: إِنَّ رِجَالَ هَاتِينِ الْقَبَيْلَتَيْنِ مُفْسِدُونَ يَهْجُمُونَ عَلَيْنَا مِنْ هَذَا الْمَضِيقِ؛ پس به او گفتند: مردان این دو قبیله تباہکارند؛ از این تنگه به ما حمله می‌کنند،

فَيَخْرُبُونَ بُيوْتَنَا وَ يَنْهَبُونَ أموالَنَا، وَ هاتَانِ الْقَبِيلَاتِ هُما يَأْجُوجُ وَ مَأْجُوجٌ.

و خانه‌هایمان را ویران و اموال و دارایی‌مان را غارت می‌کنند، و این دو قبیله «یاجوج و ماجوج»‌اند.

لذا قالوا لَهُ: تَرْجُو مِنْكَ إِغْلَاقَ هَذَا الْمَضِيقِ بِسَدٍّ عَظِيمٍ، حَتَّى لا يَسْتَطِعَ الْعَدُوُّ أَنْ يَهْجُمَ عَلَيْنَا مِنْهُ؛ وَ نَحْنُ نُسَاعِدُكَ فِي عَمَلِكَ؛ بنابراین به وی گفتند: از تو خواهش می‌کنیم این تنگه را با کمک سدی بزرگ بیندی، تا دشمن نتواند که از آن به ما حمله کند و ما در کارت به تو کمک می‌کنیم،

بعد ذلک جاؤوا لَهُ بِهَدَايا كَثِيرَةٍ، فَرَفَضَهَا ذوالقرنِينَ وَ قَالَ: عَطَاءُ اللَّهِ خَيْرٌ مِنْ عَطَاءِ غَيْرِهِ،

پس از آن هدایای زیادی را برایش آوردند، و ذوالقرنین آن‌ها را نپذیرفت و گفت: بخشش خداوند از بخشش دیگری (غیر او) بهتر است،

وَ أَطْلُبُ مِنْكُمْ أَنْ تُسَاعِدُونِي فِي بِنَاءِ هَذَا السَّدِّ. فَرِحَ النَّاسُ بِذلِكَ كَثِيرًا.

و از شما درخواست می‌کنم که در ساخت این سد به من کمک کنید. مردم از این کار خیلی خوشحال شدند.

أَمْرَهُمْ ذوالقرنِينِ بِإِنْ يَأْتُوا بِالْحَدِيدِ وَ النُّحَاسِ،

ذوالقرنین به آنها دستور داد که آهن و مس بیاورند،

فَوَضَعُهُمَا فِي ذلِكَ الْمَضِيقِ وَ أَشَعَلُوا النَّارَ حَتَّى ذَابَ النُّحَاسُ وَ دَخَلَ بَيْنَ الْحَدِيدِ، فَأَصْبَحَ سَدًا قَوِيًّاً،

و آندو را در آن تنگه گذاشت و آتش روشن کردند تا مس ذوب شد و میان آهن رفت، و سدی محکم شد،

فَشَكَرَ الْقَوْمُ الْمَلِكَ الصَّالِحَ عَلَى عَمَلِهِ، وَ تَخَلَّصُوا مِنْ قَبِيلَتِي يَأْجُوجَ وَ مَأْجُوجَ.

و مردمان از پادشاه درستکار به خاطر کارش سپاسگزاری کردند، و از [دست] دو قبیله یاجوج و ماجوج رهایی یافتند.

و شَكَرَ ذوالقرنِينِ رَبَّهُ عَلَى نَجَاهِهِ فِي فُتوحَاتِهِ.

و ذوالقرنین از پروردگارش بخاطر پیروزی‌اش در کشورگشایی‌هایش سپاسگزاری کرد.

*المعجم *

برگرد

كَانَ ... يُرْبِّيُونَ : خوشامد می‌گفتند	تَلَّا : خواند «أَتَلُو : می‌خوانم»	إِستَقْبَلَ : به پیشواز رفت (مصدر: إِستِقبَال)
گریه : رشت و ناپسند	جَيْشٌ : ارتشد «جمع: جُيُوشٌ»	إِسْتَقْرَرَ : استقرار یافت
محاربة : جنگیدن	حَدِيدٌ : آهن	أَشْعَلَ : شعله ور کرد
مستنقع : مرداب	حَرَبٌ : ویران کرد	أَصْلَحَ : اصلاح کرد
مضيق : تنگه	ذَابَ : ذوب شد	أَطْلَعَ : پیروی کرد
نُحَاسٌ : مس	رَفَقٌ : نپذیرفت	إِغْتَنَمَ : غنیمت شمرد
نَحْوٌ : سمت	سَارَ : حرکت کرد، به راه افتاد	إِغْلَاقٌ : بستن
نهب : به تاراج بُرد	سَكَنٌ : زندگی کرد	بِنَاءٌ : ساختن، ساختمان
وصول : رسیدن	كَانَ ... يَحْكُمُ : حکومت می‌کرد	تَحَلَّصَ : رهایی یافت

حول النص ببرگرد

﴿عَيْنُ الصَّحِيحَ وَ الْخَطَا حَسَبَ نَصَ الْدَّرِسِ.﴾ ✓ ✗

- ١- سَارَ ذُوالْقَرْبَى نَحْوَ الشَّمَالِ، حَتَّى وَصَلَ إِلَى قَوْمٍ يَسْكُنُونَ قُرْبَ مَضِيقٍ. (✓) ذو القرنين به طرف شمال حرکت کرد، تا رسید به قومی که نزدیک تنگه‌ای زندگی می‌کردند.
- ٢- سَارَ ذُوالْقَرْبَى مَعَ جُيُوشِهِ نَحْوَ الْجَنُوبِ، يَدْعُوا النَّاسَ إِلَى التَّوْحِيدِ. (✗) ← شرق و غرب و شمال رفتند به جز جنوب ذو القرنين با ارتش‌هایش به طرف جنوب حرکت کرد در حالی که مردم را به یکتاپرستی فرا می‌خواند.
- ٣- قِيلَ ذُوالْقَرْبَى الْهَدَى الَّتِي جَاءَ النَّاسُ بِهَا. (✗) ← فَرَفَضَهَا ذُوالْقَرْبَى ذو القرنين هدیه‌هایی که مردم آن‌ها را آوردند، پذیرفت.
- ٤- بَنَى ذُوالْقَرْبَى السَّدَّ بِالْحَدِيدِ وَ الْأَخْشَابِ. (✗) ← بِالْحَدِيدِ وَ النُّحَاسِ، ذو القرنين سد را با آهن و چوب‌ها ساخت.
- ٥- كَانَتْ قَبِيلَتَا يَأْجُوجَ وَ مَاجُوجَ مُتَمَدِّنَتِينَ. (✗) ← قَبِيلَتَيْنِ وَ حَشِيشَتَيْنِ دو قبیله یأجوج و ماجوج متمن بودند.

اعلموا ببرگرد

«الفعل المجهول»

در زبان فارسی برای مجهول کردن فعل از مشتقّات مصدر «شدن» استفاده می‌شود؛ مثال:

زد: زد **هد** می‌زند: زد **هد** می‌شود

دید: دید **هد** می‌بیند: دید **هد** می‌شود

در جمله دارای فعل معلوم، فاعل معلوم است؛ ولی در جمله دارای فعل مجهول، فاعل ناشناس می‌باشد؛ یعنی حذف شده است.

در جمله «نگهبان در را گشود .». می‌دانیم فاعل نگهبان است؛
ولی در جمله «در گشوده شد». فاعل نامشخص است.

اکنون با فعل مجهول در دستور زبان عربی آشنا شویم.

يغسل : می‌شوید	غسل : شست
يخلق : می‌آفریند	خلق : آفریده

^٣ «الفعل المجهول» = الفعل المبني للمجهول = الفعل الذي فاعله محذوف

در دستور زبان عربی هنگام مجهول شدن فعل حرکت های آن تغییر می کند.

گتَب : نوشت	گُتبَ: نوشته شد	يَكْتُبُ: می نویسد	يُكتَبُ: نوشته می شود
صَرَبَ: زد	صُرِبَ: زده شد	يَصْرِبُ: می زند	يُصْرِبُ: زد می شود
عَرَفَ: شناساند	عُرِفَ: شناسانده شد	يَعْرِفُ: می شناساند	يُعْرِفُ: شناسانه می شود
أَنْزَلَ: نازل کرد	أَنْزَلَ: نازل شد	يَنْزِلُ: نازل می کند	يُنْزِلُ: نازل می شود
إِسْتَخْدَمَ: به کار گرفت	إِسْتَخْدَمَ: به کار گرفته شد	يَسْتَخْدِمُ: به کار می گیرد	يُسْتَخْدِمُ: به کار گرفته می شود

فرق فعل معلوم و فعل مجهول را در مثالهای بالا ببایدید.

بیشتر بدانیم برگرد

کودک غذا خورد ← غذا خورده شد .

باغبان نهال را کاشت ← نهال کاشته شد .

دانشآموز کتاب خرید ← کتاب خریده شد .

در عبارات سمت راست ، فاعلها و انجام دهندهان کار « معلوم » هستند ولی در عبارات سمت چپ فاعلها و انجام دهندهان کار « مجهول » می باشند.

فعلها از جهت « فاعل » بر دو نوع اند :

۱) فعلی که فاعل و انجام دهنده آن مشخص و مذکور است، فعل معلوم نام دارد. (فعل و فاعله یا مذکور است یا مستتر است و غیر مذکور)

۲) فعلی که فاعل و انجام دهنده آن در جمله حذف شده است و فعل را به مفعول نسبت می دهد، فعل مجهول نام دارد.(فعل و فاعله محذوف)

نکته مهم ۱: در زبان فارسی فعلها را می توان با فعل کمکی « شد » و مشتقهای آن مجهول کرد.
صفت مفعولی + مشتقهای شدن = فعل مجهول

نکته مهم ۲: در زبان عربی مجهول کردن فعلها، قاعدة خاصی دارد که باید دقیقاً آنها را بیاموزیم .

نکته مهم ۳: فعلهای گذرا به مفعول را می توان مجهول کرد.

فعل مجهول ۱۰۰٪ متعددی است. فعل لازم مجهول ندارد.
مجهول قال، قيل و مجهول يقال، يُقال است.

❖ روشنگری کردن افعال عربی :

❖ روشنگری کردن افعال ماضی (به شرطی که متعدد باشد) در زبان عربی :

- ۱) به عین الفعل یعنی دومین حرف اصلی «کسره ـ» می‌دهیم.
- ۲) حروف متحرک ما قبل عین الفعل را (مضموم ـ) می‌کنیم.
مانند، نَصَرَ : (یاری کرد) ، نَصِرَ (یاری شد) ;
خَلَقَ : (آفرید) ، خَلِقَ : (آفریده شد) ;
حَسْرَمَ : (احترام کرد) ، حَسْرِمَ : (احترام شد) .

❖ روشنگری کردن افعال ماضی (به شرطی که متعدد باشد) در زبان عربی :

- ۱) به عین الفعل یعنی دومین حرف اصلی «فتحه ـ» می‌دهیم.
- ۲) فقط حرف مضارعه را (مضموم ـ) می‌کنیم.
مانند، يَنْصُرُ : (یاری می‌کند) ، يَنْصَرُ : (یاری می‌شود) ;
يَخْلُقُ : (می‌آفریند) ، يَخْلُقُ : (آفریده می‌شود)
يَحْسَرُمَ : (احترام می‌گذارد) ، يَحْسَرِمَ : (احترام گذاشته می‌شود)

کم اخْتِرْ نَفْسَكَ: تَرَجِمِ الْآيَاتِ الْمُبَارَكَةَ وَ الْحَدِيثَيْنِ الشَّرِيفَيْنِ، ثُمَّ عَيْنِ الْأَفْعَالِ الْمَجْهُولَةَ.

۱- ﴿وَ إِذَا قِرَئَ الْقُرْآنُ فَاسْتِمْعُوا لِهِ﴾ آل‌آعراف: ۲۰۴

و آنگاه که قرآن خوانده شود پس به آن گوش فرا دهید. / فعل مجھول **﴿قِرَئَ﴾**

۲- ﴿يُعَرِّفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ﴾ آل‌ الرحمن: ۱۱

گناهکاران از چهره‌یشان شناخته می‌شوند. / فعل مجھول **﴿يُعَرِّفُ﴾**

۳- ﴿خَلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا﴾ آل‌ النساء: ۲۸

انسان ناتوان آفریده شد. / فعل مجھول **﴿خَلِقَ﴾**

۴- **ما عَفَرَ الْبَلَدَ** ^۱ **مِثْلُ الْعَدْلِ.** الإمام علي عليه السلام

با هیچ چیزی به مانند عدل شهرها آباد نشده است. / فعل مجھول **﴿عَفَرَ﴾**

۵- **إِنَّ أَوَّلَ مَا يُحَاسِبُ بِهِ الْعَبْدُ، الصَّلَادُهُ؛ قَإِنْ قِيلَتْ، قِيلَ ما سِواهُ.** الإمام الباقر عليه السلام

نخستین چیزی که بنده برای آن حسابرسی می‌شود نماز است؛ اگر پذیرفته شود سایر اعمالش هم پذیرفته می‌شود. / فعل مجھول **﴿يُحَاسِبُ، قِيلَتْ، قِيلَ﴾**

۱- ما عَمَرَتِ: آباد نشد ۲- الْبَلَدَ: شهرها، کشورها «مفرد: بلد» منبع حدیث: تحف العقول عن آل الرسول عليهم السلام، جلد ۱، صفحه ۲۰۷

۳- ما سِواهَا: جز آن

در گروه‌های دو نفره، شبیه گفت‌وگوی زیر را اجرا کنید.

حواله برگرد

(معَ مَسْؤُلِ الْاسْتِقْبَالِ^١ الْفَنْدُقِ)

گفتگو (با مسئول پذیرش هتل)

◆ مَسْؤُلُ الْاسْتِقْبَالِ (مسئول پذیرش)	◆ الْسَّائِحُ (گردشگر)
◆ ما هو رقمُ غُرفتَكَ؟ شماره اتاقت چند است؟	◆ رجاءً أُعْطِنِي ^٢ مِفتاحَ غُرفتَيِ. لطفاً كلید اتاقم را به من بدهید.
◆ تَفَضُّلٌ. بفرما	◆ مِئَانٍ وَ عِشْرَوَنَ. ^٣ ۲۲۰
◆ أَعْتَدْرُ مِنْكَ، أَعْطِيْكَ ثَلَاثَيْةً وَ ثَلَاثِينَ. از شما معذرت می خواهم ، ۳۳۰ را به شما دادم.	◆ عفُواً، لَيْسَ هَذَا مِفتاحَ غُرفتَيِ. ببخشید، این کلید اتاق من نیست.
◆ من السَّادِسَةِ صَبَاحًا إِلَى الثَّانِيَةِ بَعْدَ الظَّهِيرَ، ثُمَّ يَأْتِي رَمِيلِي بَعْدِي. از شش صبح تا دو بعد از ظهر سپس بعد از من همکارم من آید.	◆ لابَسَ، يا حَبِيبِي. ماهِي سَاعَةُ دَوْلَهِ ^٤ ؟ عیسی نداره، دوست من، ساعت کار شما چند است؟
◆ الْفَطُورُ مِنَ السَّابِعَةِ وَ النَّصْفِ حَتَّى التَّاسِعَةِ إِلَّا رُبْعًا؟ صبحانه از هفت و نیم تا یک ربع به نه؛ ◆ الْغَدَاءُ مِنَ الثَّانِيَةِ عَشَرَةً حَتَّى الثَّانِيَةِ وَالرُّبْعِ؛ ناهار از دوازده تا دو و ربع؛ ◆ الْعَشَاءُ مِنَ السَّابِعَةِ حَتَّى التَّاسِعَةِ إِلَّا رُبْعًا. شام از هفت تا یک ربع به نه.	◆ مَتَى مَوَاهِ ^٥ الْفَطُورُ وَ الْغَدَاءِ وَ الْعَشَاءِ؟ زمان‌های صبحانه و ناهار و شام چه وقت‌هایی هست؟
◆ شَايُ وَ حُبْزُ وَ جُبَّهُ ^٦ وَ زُبَّهُ ^٧ وَ حَلِيلٌ وَ مَرْبَيٌ الْمَشْمِشِ. چای و نان و پنیر و کره و شیر و مرباتی زردالو	◆ وَ مَا هُوَ طَعَامُ الْفَطُورِ؟ غذای صبحانه چیست؟
◆ رُزْ مَعَ دَجَاجٍ ^٨ . برنج با مرغ	◆ وَ مَا هُوَ طَعَامُ الْغَدَاءِ؟ وَ غذای ناهار چیست؟
◆ رُزْ مَعَ فَرِ ^٩ باذنجان. برنج با خورشت بادمجان	◆ وَ مَا هُوَ طَعَامُ الْعَشَاءِ؟ وَ غذای شام چیست؟
◆ لا شُكْرَ عَلَى الْوَاجِبِ ^{١٠} . تشكیر لازم نیست.	◆ أَشْكُرُكَ. از شما سپاسگزارم (متشرکم)

4- مواعید: وقت‌ها

3- دوام: ساعت کار

2- أَعْطَنِي: به من بده

1- مَسْؤُلُ الْاسْتِقْبَالِ: مسئول پذیرش

5- جُنْبة: پنیر

7- دجاج: مرغ

6- زُبَّهُ: گره

5- جُنْبة: پنیر

11- برای دبیر: لاشکر عَلَى الْوَاجِبِ: لا: لای نفی جنس است ولی اصطلاح است و موقع ترجمه معادل از کلمه «هیچ» استفاده نمی‌شود.

مثل: لا بأس: اشکال ندارد

کھ الْعَمَارِينَ برگرد

● التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ: أَيُّ كَلِمَةٍ مِنْ كَلِمَاتِ الْمُعْجَمِ، تُنَاسِبُ التَّوْضِيَّاتِ التَّالِيَّةَ؟

- ١- يَعْنِي الْدَّهَابُ نَحْوَ الصَّيْفِ وَ إِظْهَارِ الْفَرَحِ بِهِ... ... لِلِّا سِتِيقَابُ: پیشواز به معنی رفتن به سوی مهمان و اظهار خوشحالی به اوست.
- ٢- مَجْمُوعَةٌ كَبِيرَةٌ مِنَ الْجُنُودِ لِلدِّفاعِ عَنِ الْوَطَنِ... ... لِلْجَيْشِ: ارتشد مجموعه بزرگی از سربازان برای دفاع از وطن است.
- ٣- مَكَانٌ يَجْتَمِعُ فِيهِ الْأَمَاءُ زَمَانًا طَوِيلًا... ... لِلْمُسْتَنَعِ: مرداب جایی که آب برای مدت طولانی در آن جمع می‌شود.
- ٤- فِلَزٌ يُسْتَخَدَمُ فِي صِنَاعَةِ الْكَهْرَباءِ... ... لِلْتَّحَاسِ: مسفلزی که در صنعت برق به کار برده می‌شود.
- ٥- مَكَانٌ بَيْنَ جَبَلَيْنِ... ... لِلْمُضِيقِ: تنگه جایی بین دو کوه است.

التَّمْرِينُ الثَّانِي: ضَعْ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً مِنَ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَّةِ. «ثَلَاثُ كَلِمَاتٍ زَائِدَةً»

ذَابَ(ذوب شد) / تَخَلَّصَ(رهایی یافت) / مُحَارِبَةٌ(جنگ با) / أَصْلَحَ(اصلاح کرد) / گریهَةٌ(زشت، ناپسند) / مُفْسِدُونَ(تبهکاران) / رَقْضٌ(نپذیرفت) / أُسْكُنْ(ساکن شو)

١- هُمْ مِنْ عَمِلٍ مِنْكُمْ سُوءًا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَ ... فَإِنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿النَّعَام١٤﴾ (أَصْلَحَ) هرکس از شما به نادانی کار زشتی مرتکب شود، سپس بعد از آن توبه کند و اصلاح نماید، [پس ببیند] که او بسیار آمرزنه و مهربان است.

• تَابَ: توبه کرد

٢- هُلْ إِنَّ يَأْجُوجَ وَ مَاجُوجَ ... فِي الْأَرْضِ ﴿الْكَهْف٩٤﴾ (مُفْسِدُونَ) همانا یاجوج و ماجوج، تبهکاران در زمین هستند.

٣- هُوَ يَا آدُمُ ... أَنْتَ وَ زَوْجُكَ الْجَنَّةَ ﴿الْأَعْرَاف١٩﴾ (أُسْكُنْ) ای آدم، تو و همسرت در بهشت ساکن شوید (زندگی کنید).

٤- ذَهَبَ جَيْشُنَا الْقَوِيُّ لِ ... أَعْدَائِنَا. (لِمُحَارِبَةٍ) ارتشد نیرومند ما برای جنگ با دشمنان رفتند.

٣- وَصَلَ ذُو الْقَرْبَى إِلَى مُسْتَنَعَاتٍ مِيَاهُهَا ذَاتُ رَائِحَةٍ (لِكَرِيَةٍ) ذو القرنین به مرداب‌هایی رسید که آب‌هایشان دارای بوی ناپسند بودند.

التمرین الثالث: عَيْنُ الْجَوابِ الصَّحِيحَ.

۱- الْمَاضِي مِنْ «يَسْتَقِيلُ» ﴿يُسْتَقِيلَ﴾

استقبال : استقبال کرد / قِيلَ : پذیرفت / أَقْبَلَ : روی آورد

۲- الْمُضَارِعُ مِنْ «فَرَقَ» ﴿يُفَرِّقُ﴾

يَتَفَرَّقُ : پراکنده می شود / يَفْتَرِقُ : جدا می شود / يُفَرِّقُ : جدایی می اندازد

۳- الْمَصْدَرُ مِنْ «أَغْلَقَ» ﴿إِغْلَاق﴾

انغلاق : بسته شدن / إغلاق : بستن / تَغْلِيق : بستن

۴- الْأَمْرُ مِنْ «تَعْلَمُونَ» ﴿عَلَمُوا﴾

عَلَمُوا : یاد دهید / أَعْلَمُوا : آگاه کنید / عَلِمُوا : بدانید

۵- الْفِعْلُ الْمَجْهُولُ ﴿يُضَرِّبُ﴾

یُشَرُّفُ : افتخار می دهد / يُضَرِّبُ : زده می شود / يُحَاسِبُ : حساب کرد با

۶- الْمَجْهُولُ مِنْ «يُخْرُجُ» ﴿يُخُرُجُ﴾

أَخْرَجَ : در آورده شد / يَخْرُجُ : خارج می شود / يُخُرُجُ : در آورده می شود

۷- الْفِعْلُ الْمَجْهُولُ ﴿ذَكْر﴾

رَفَضَ : نپذیرفت / قَرْبَ : نزدیک شد / ذَكْرَ : یاد شد

التمرین الرابع: ترجم العبارات التالية، ثم عَيْنُ الأفعال المجهولة.

۱- هُيَا أَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاسْتَمِعوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذَبَاباً^۱ ﴿الحج: ۷۲﴾

- ای مردم ، مَثَلی زده شد ، پس بدان گوش فرا دهید؛ کسانی را جز خدا می خوانید، مگسی را نخواهند آفرید.

- فعل مجھول ﴿ ضُرِبَ﴾

۲- هُوَ قُلْ إِيَّ أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِطًا لَهُ الدِّينَ^۲ ﴿الرُّوم: ۱۱﴾

- بگو : براستی من خود فرمان یافته ام (مأمور شده ام) که خدا را در حالی که دین را برای او خالص گردانیده ام بپرستم.

- فعل مجھول ﴿ أُمِرْتُ﴾

۳- هُوَ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ^۳ ﴿البقرة: ۱۸۵﴾

- ماه رمضان ماهی است که قرآن در آن نازل شده است.

- فعل مجھول ﴿ أُنْزِلَ﴾

- ۴- تُعْسَلُ مَلَابِسُ الرِّيَاضَةِ قَبْلَ بِدَايَةِ الْمُسَابِقَاتِ.
 - لباس‌های ورزش پیش از شروع مسابقات شسته می‌شود.
 - فعل مجھول ﷺ تُعْسَلُ

- ۵- يُفْتَحُ بَابُ صَالَةِ الْإِمْتِحَانِ لِلْطَّلَابِ.
 - در سالن امتحان برای دانشجویان باز می‌شود.
 - فعل مجھول ﷺ يُفْتَحُ

- ۱- لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا :مگسی را نخواهند آفرید ۲- مُخْلِصًا :در حالی که خالص گردانیده‌ام.

أَنوار القرآن ☰ أَنوار القرآن ☰ برگرد

عَيْنِ التَّرْجِمَةِ الصَّحِيحَةِ:

- ۱- هُرَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخِرُ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسَى أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ.)
 ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده‌اید، نباید مردمانی، مردمانی [دیگر] را ریشخند کنند، شاید آنها ... (خوب ○ بهتر از خودشان ○) باشند؛
 - بهتر از خودشان

- ۲- هُوَ لَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا تَتَابَرُوا بِالْأَلْقَابِ)
 ترجمه: و از ... (خودتان ○ دیگران ○) عیب نگیرید، و به همدیگر ... (لقب ○ لقب‌های ○) زشت ندهید؛
 - خودتان / لقب‌های

- ۳- هُرَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِنَ الظُّنُونِ)
 ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده‌اید، ... (به بسیاری از گمان‌ها اعتماد نکنید ○ از بسیاری از گمان‌ها دوری کنید ○)؛
 - از بسیاری از گمان‌ها دوری کنید

- ۴- هُنَّ أَنَّ بَعْضَ الظُّنُونَ إِثْمٌ وَ لَا تَجَسِّسُوا وَ لَا يَغْتَبُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا)
 زیرا برخی گمان‌ها ... (گناه ○ زشت ○) است، و جاسوسی نکنید؛ و نباید غیبت ... (دیگران ○ همدیگر ○) کنید.
 - گناه / همدیگر

- ۵- هُوَ يُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيَتًا فَكَرِهُتُمُوهُ)الْجَرَاجَاتِ: ۱۱ و ۱۲
 آیا کسی از شما ... (می‌خواهد ○ دوست می‌دارد ○) که گوشت برادرش را که مرده است ... (بخورد ○ بگند ○)؟ [کاری که] آن را ناپسند می‌دارید.
 - دوست می‌دارد / بخورد

برگرد البُحْثُ الْعِلْمِيُّ

ابحث عن آیةٍ أَوْ حَدِيثٍ أَوْ شِعْرٍ أَوْ كَلَامٍ جَمِيلٍ مُرْتَبِطٍ بِالْعَمَلِ الْإِلَهِيَّةِ.

﴿وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ﴾ (العنكبوت: ۴۰)
و هر کس سپاس گزارد تنها به سود خوبیش سپاس می‌گزارد.

- نعمت‌های ظاهری و باطنی، مادی و معنوی همه در سوره الرحمن:

﴿الرَّحْمَنُ عَلِمُ الْقُرْآنَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ عَلِمَهُ الْبَيَانَ وَ أَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدَّثَ﴾

- قال على (ع): "كُفُرُ النِّعْمَةِ مَزِيَّهَا".

- "کفر نعمت، نعمت زایل کند / تا لب دوزخ تو را مایل کند" ابوالقاسم غفوری

﴿أَلَمْ تَرَوا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ، وَاسْعَ عَلَيْكُمْ نِعْمَةً ظَاهِرَةً وَ باطِنَةً وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَ لَا هُدًى وَ لَا كِتَابٌ مُنِيرٌ﴾ (آل عمران: ۲۰)
آیا ندیده‌اید که خدا هر چه را که در آسمانها و زمین است رام شما کرده است و نعمتهاخود را چه آشکار و چه پنهان به تمامی بر شما ارزانی داشته؟ و پاره‌ای از مردم بی‌هیچ دانشی یا راهنمایی و کتاب روشنی، درباره خدا جدال می‌کنند. آیه